

Ο θεωρητικός της αφαιρετικής τέχνης Βασίλι Καντίνσκι (1866-1944)

[/ Πεμπτούσια](#)

Ο Βασίλι Βασίλιεβιτς Καντίνσκι γεννήθηκε στη Μόσχα στις 4 Δεκεμβρίου (16 Δεκεμβρίου με το νέο ημερολόγιο) του 1866, αλλά μεγάλωσε στην Οδησό, όπου πατέρας του Βασίλι Σιλβέστροβιτς Καντίνσκι ασχολείτο με το εμπόριο τσαγιού. Σπούδασε νομικά και οικονομικά στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας και σε ηλικία 30 ετών εγκατέλειψε μια πολλά υποσχόμενη καριέρα καθηγητή του Ρωμαϊκού Δικαίου για να σπουδάσει ζωγραφική στο Μόναχο.

Τα πρώτα του έργα βρίσκονταν πολύ κοντά σ' εκείνα των ρώσων συμβολιστών και των καλλιτεχνών της Απόσχισης (Sezession). Το 1906, πήγε στο Παρίσι, όπου και έμεινε για ένα περίπου χρόνο εκθέτοντας έργα του. Μετά την επιστροφή του στο Μόναχο, το έργο του άρχισε να αντανακλά τις ιδέες των γάλλων Φωβιστών και Ναμπί, ενώ την ίδια εποχή συνδέθηκε και με τους καλλιτέχνες της Γέφυρας (Die Brücke).

Η πόλη της Μόσχας, οι ρωσικές εικόνες και η ρωσική λαϊκή τέχνη δεν έπαψαν πάντως ποτέ να τον επηρεάζουν και να τον συνδέουν με τη ρωσική καλλιτεχνική πρωτοπορία. Το 1910, ζωγράφησε τα πρώτα του αφηρημένα έργα (αν και μόλις το 1920 θα εξαφανιστεί τελείως από τους πίνακές του κάθε αναπαραστασιακό

στοιχείο), ενώ ήδη από το 1909 είχε παρουσιάσει μια σειρά από τοπία με το γενικό τίτλο «Αυτοοχεδιασμοί», όπου η ολοένα και μεγαλύτερη αποστασιοποίηση από τη φύση ήταν φανερή.

Την ίδια περίπου εποχή, και ως επακόλουθο της συνεχούς επαφής του με τη μοσχοβίτικη πρωτοπορία, πήρε μέρος και στην πρώτη έκθεση της καλλιτεχνικής ομάδας «Βαλές Καρό». Το 1911, ήταν ένας από τους ιδρυτές της καλλιτεχνικής ομάδας « Γαλάζιος Καβαλάρης (Der Blaue Reiter), ενώ το 1912 έκανε την πρώτη του ατομική έκθεση στην γκαλερί «Θύελλα» του Βερολίνου. Την ίδια χρονιά , κυκλοφόρησε και το βιβλίο του «Για το πνευματικό στην τέχνη», ένα έργο καθοριστικής σημασίας για την εξέλιξη της μοντέρνας τέχνης που αντανακλά σαφώς το ενδιαφέρον του συγγραφέα για τη γερμανική φιλοσοφία της εποχής του Ρομαντισμού, τις ιδέες του Ρούντολφ Στάινερ, τον αποκρυφισμό και το μυστικισμό.

Με το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, γύρισε στη Ρωσία και μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση συμμετείχε στην επεξεργασία της κυβερνητικής πολιτικής στο πεδίο των εικαστικών τεχνών. Το 1920, διατύπωσε ένα πλήρες πρόγραμμα για το νέο σύστημα διδασκαλίας στις σχολές καλών τεχνών, που όμως απορρίφτηκε από την ομάδα των κονστρουκτιβιστών, λόγω της συμβολικής φιλοσοφίας του και της αντίληψης για την τέχνη ως πνευματική διαδικασία που το διαπερνούσε.

Το 1921, εγκατέλειψε τη Ρωσία για να ενταχθεί στη σχολή του Μπάουχαους (Bauhaus) στην Βαϊμάρη, όπου και δίδαξε ως τη στιγμή της διάλυσής της από τους Ναζί το 1933. Ήδη από το 1920 είχε αρχίσει να ζωγραφίζει και πάλι, εισάγοντας στους πίνακες του γεωμετρικές φόρμες. Οι φόρμες αυτές, που δεν άργησαν να γίνουν εντελώς αφηρημένες θυμίζοντας τα έργα των σουπρεματιστών και των κονστρουκτιβιστών, κυριαρχούν σε ολόκληρη την περίοδο της παραμονής του στο Μπάουχαους, και μόνο μετά την εγκατάστασή του στο Παρίσι το 1933 θα γίνουν πιο ρευστές και σουρεαλιστικές, κάτω από την επίδραση και του Χουάν Μιρό. Το 1926, κυκλοφόρησε το επίσης σημαντικό για την ιστορία της μοντέρνας τέχνης βιβλίο του «Σημείο και Γραμμή σε σχέση με την Επιφάνεια», όπου πραγματεύεται το θέμα της φόρμας και της φύσης της.

Ο Βασίλι Καντίνσκι έζησε τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του στο Παρίσι και το 1939 απέκτησε τη γαλλική υπηκοότητα. Πέθανε στις 13 Δεκεμβρίου 1944, σε ηλικία 78 ετών.